

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 26. Ioannis Romeri vitæ initia, Religionis tyrocinium, navigatio, & primi in Peruvia labores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Statu nova
Vice-provin-
cia Chilensis.

Porro Chilensis Vice-provinciae, legitimo diplomate per Mutium Virellescum Generalem ab Tucumaniã Paraquariãque abstracta, hic status erat. In Sancti Jacobi urbe, totius regni principe, Collegium Academiae jure ornatum, viginti & octo Socios numerabat. In eadem urbe convictus nobilium adolescentium Societatis cura suberat. Ad tyrones verò instituendos Carretus vir dives decimo-octavo ab urbe lapide commodum agrum cum adjectis aedibus nuperrimè Societati dono dederat. Præterea, Conceptionis urbs, Prætoris sedes, Collegio fruebatur, cui subcensitæ erant Chiloënsis, Araucana, & Bonæ spei sedes, stipe Regiâ sustentatæ. Denique, cis montes Mendoçinum Collegium Cuiocënsibus Christo domandis non segnoiter invigilabat. Præter quas sedes, spes erat, si cum Araucanis pax fieret, futurum ut in restaurandis urbibus, fundatis Collegiis, Chilensis Vice-provincia jus Provinciae aliquando indipisci posset. Cæterum nova Vice-provincia non Paraquaria, sed Peruanæ Provinciae ideo subcensita est, quòd subsidia Sociorum ab hæc, quàm ab illâ, ampliora sperare posset, & quòd maritimo itinere inter utramque longè faciliora commercia essent. Quâ subjectione hætenus decus suam conservavit, sive spectes Apostolica facinora terrâ marique patrata, sive numerum virorum litteris, virtute, & gubernandi arte insignium; sive denique patientiam Sociorum terræ motibus, maris eluvione, rebellium insultibus, perviciâ Barbarorum, & aliis insectationibus exercitam. Quæ omnia non deerit, qui speciali volumine describat: nam mihi res Paraquariæ Provinciae, & ei subsidia Sociorum regionum, tantum scribenti, ab illis fermè mihi abstinendum erit. Porro nova Vice-provinciae cura Joanni Romero commissa est: qui, quia ante foundationem Provinciae per quatuordecim annos, & postmodum multis Collegiis præfuit, & in totius Provinciae Præpositum paulò ante mortem designatus est, antequam è mei calami jure se eximat, necessariò mihi debitâ laude tractandus est.

Ejusdem
laus.

CAPUT
XXV.
Joannis Ro-
meri vitæ
initia, Reli-
gionis tyro-
cinium, na-
vigatio, &
primi in Pe-
ruviâ labo-
res.

Ostentum.

Dæmon Ro-
merum ten-
et.

Frustra.

JOANNES Romerus, Margenæ in Beticâ honestissimis parentibus natus, dum juri Canonico Osunæ dat operam, per cæmeterium noctu iter habens, Sacerdotis defuncti sibi ante notissimi umbram, è clericali veste flammam & ignem cum lamentabili voce evomentem, bis conspexit. E quo spectaculo exanimatus diu humi jacuit, donec utcumque sibi redditus domum rediret. Ex ingenti verò timore ad extrema deductus, ubi convaluit, amplis spebus valere iussit, de religioso in Societate JESU statu incundo cogitare cœpit. Cunctabundum Millanus Garcia, insignis nostri Ordinis concionator, verba hæc Canticum, *Vulnerasti cor meum*; explicans, impulit ut anno ætatis vigesimo-primo, & præteritū sæculi octogesimo, in Societatem ingrederetur. Primo statim tyrociniū die, dæmonem antagonistam habuit, molestissimè suadentem, omitteret cœpta, nunquam ad exitum perdu-cenda; magis eam infisteret viam, quâ incedere tot adolescentes ætate florentes videret: intolerabile esse totâ vitâ sub alieni imperii jugo sudare: & castos mores usque ad mortem protelare. Utteretur divitiis cœlitus datis, & generosum animum, quibusvis honoribus parem, ultrò adscitis paupertatis sordibus ne deprimeret. Romerus in lectulo jacebat, dum mentem his suggestionum telis feriri sensit: & non ignarus quo autore suggererentur, ne iterum negotium faceretur, violento contra tantum hostem usus remedio, è lectulo se proiecit, sanctè vovens, quantum in se esset, Societatem nullo casu se deserturum. Hoc telo prostratus hostis, molestus esse desit, ne leviter quidem fortissimum pugilem reliquâ vitâ de religione deserendâ tentare ausus. Tantum prodest semel heroico facinore se hosti timendum præbere. Exinde, singulis diebus, numeratò, quingentis Deo præsentem se sistebar, rectâ amulli omnes vitæ articulos commetiens. Aspera in amore, deliciosa in odio habebat. Post tyrociniū, nec studiorum labor, nec concionum frequentia, nec domesticorum exercitiorum usus, ad admittendam quantumvis minimam laxitatem eum inflectere potuerunt. Mexicanæ Provinciae Societatis Procurator, coram perspectâ ejus virtute, ad id inclinare conatus est, ut Mexicanam Provinciam ambiret: cui ille respondit, se quidem Indiarum desiderio teneri, sed locum & tempus eò navigandi, à Majoribus se præstolaturum.

Millanus

Millanus Garcia creditus est caelitus cognovisse Joannem Romerum, non Mexicana, sed Peruanæ Provinciæ à Deo destinatum esse: quod cum ei significasset, lubens volensque missu Majorum, cum Ferdinando Mendoça Societatis nostræ Sacerdote, Marchionis Caniëntensis Peruvia Proregis fratre, in Australem Americam navigavit. In Itinere, Proregis amorem sibi inde conciliavit, quod vectores ferventissimis concionibus & alloquiis ad pia officia pæne assiduus animaret. Limæ adeo laudabili fama concionatus est, ut Torribius Archiepiscopus nondum Sacerdotem audire voluerit, auditæque ejus concione Societati se magis benevolam, quam antea ob subortam litem fuerat, ostendisse fertur.

ANNO sesquimillesimo nonagesimo-tertio in Tucumaniam Paraquariamque missus, Sociis in utraq; regione degentibus, per quatuordecim annos ante foundationem Provinciæ integrâ laude præfuit. Tucumania Prætorum adeo propensum in se habuit, ut juberet ejus gratiâ e suo penu quidquid Socii postulare sine computu ministrari. Episcopus Tucumanensis, dignitatis suæ oblitus, Romerum infimis & summis gratissimum tantum non venerabatur. In fundationibus domorum per Tucumaniam Paraquariamque omnia proclivia expertus est. Varias Barbarorum nationes, devoratis eorum idiomatibus, & permentis difficillimis itineribus, aditisque sæpè inter rebelles & alios populos discrimibus, æquali fructu ac labore excoluit. Anno hujus sæculi octavo pro Paraquariâ Provinciâ nuper fundatâ procurator Romam missus, ab Rege Catholico impetravit renovari diploma, quo Socii omnes inter Indos degentes sumptibus Regis ali jubebantur. Ullisipone cum selecto subsidiariorum manipulo navim æger conscensurus, cum moneretur à medicis & Lusitanis Patribus, ne se ancipiti periculo committeret, sed vicibus suis alteri traditis valetudinem in Europâ curaret; respondit, minùs damnosam fore mortem suam, quam si ansam præberet aliis Indiarum procuratoribus, quavis arreptâ occasione, in Europâ remanendi: & se pro emolumento suæ Provinciæ lubenter cuivis periculo vitam suam expositurum. Ad portum Boni-aëris feliciter appulsus, novæ sedi inibi positæ, & sequenti anno Collegio Esterensî; interjecto verò tempore Collegio Sancti Jacobi in Chileno regno præesse jussus, ubique singularis prudentiæ specimina dedit. Ludovico Valdiviâ in Europam revocato, ad Conceptionis urbem translatus, Collegium & sedes ei subcensitas rexit. Donec novæ Vice-provinciæ gubernandæ onus subiret. Quo in munere triennio exacto, ad regendam Provinciam Paraquariensem accersitus, senium & valetudinem excusans, quiete impetratâ, ad imminentem mortem piè obeundam se comparavit.

SI munia obita & virtutes spectes, non ultimum illi inter illustres Societatis Heroës locum assignabis. In concionibus non speciosa sed nervosa sectabatur. Hieronymus Florentia, Madriti auditâ ejus concione, pronunciavit Joannem Romerum normam esse posse bonorum concionatorum. In Assumptionis urbe, & alibi, de Divinis rebus disserens, ob profundissimas lacrymas sibi & auditoribus obortas, concionem abruptè coactus est; adeo perseverante fructu, ut viri sceminaque è templo egressi urbem gemitibus implerent. Multa præter ordinem impetrasse, fuis ad Deum precibus, creditus est. Ignem è vicinis campis agro imminentem oratione stitit. In immensâ centum leucarum solitudine ab Sociis devians, implorato Superiorum auxilio, repente in viam reductus est. Juvenem in ultimo agone conscientiam suam expiare pertinaciter renuentem, prolatis his verbis. *Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis miserere ei.* flexit ad poenitentiam. Didacus Ulloa in Calloanâ Peruvia arce præfectum agens, auditis Joannis Romeri facinoribus, quamvis quingentis leucis abesset, sensit desiderium conscientiam suam apud eum deponendi; non vano sensu: nam non diu post Prætorum Chilensem eo tempore adeptus, quo Conceptionis Collegium ipse regebat, in ultimo morbo adiutorem expiatoremque habuit. Animum plerorumque Hispanorum in Sancti Jacobi urbe, ob servitiæ personalis negotium ab Societate averlos,

CAPUT
XXVI.
Ejusdè gesta
in variis locis,
& procuratore
Romana.

Aditus Bar-
barorum lin-
guæ discit.

Vocacione
Indiæ amor

CAPUT
XXVII.
Reliquæ
Joannis Ro-
meri exer-
citations
& virtutes.

Fructus
concionatur.